

Narlapenn.

1

Narlapennan är ett magiskt redskap som används till att blåsa bort sk. "lysttelat." (utslag på kroppen.) Detta utslag påstods det att man fick då man hade ristats under ett lysttelat om kvällen, sedan solen gått ned. För att få bort detta utslag, vilket ofta förorsakade värmande svullnad i området, skulle inrekararen av en narlapenn blåsa i denna tre gånger åt nert, där det onde befanns, och detta skulle föregå "tiamas"-aktnä fick varken den som blåste eller den som blåstes säga ett ord under den proceduren pågick, ty då värkade isken medlet. Man fick inte alltså ta pennan i golvsk ty då minskade den sin kraft för alltid. Denna narlapenn är en vanlig gåvopenn. Om denna ritade

men den sk. nautastängan, som togs av
barnet vid födseln. För att den betande kraft-
ten skulle vidläda frömmen skulle barnet
vara fäst en söndag. — — — — —

Ovan berättade och omtalade frömmen till-
hör nu mina minna sömlingar. Dess frömmen
ägar vilken nu är 83-år gammal har
anvånt denna nautastäng många gånger
för att betat omtalade åkrovar, och vill
fästa vår uppmärksamhet på att dess
betande kraft sällan utvecklar.

Karl J. J. J.

Taga bort lyte i rinnande vatten.

Ljten eller lundstlag kunde man bota genom att modera, sedan sula gäta ned, gå till en ä eller bäck, och ur denna taga rinnande vatten mot strömmen.

Barnet tvättades i detta vatten, varefter man gick till baka med det överlevande vattnet, och slog det mot strömmen.

Detta till väga gångs sätt skulle ske en gång i ny och en gång i sedan.

Stren här skulle man utöva experimentet under fullständig tylnat och var det ett stycke väg till bäcken fick man ofta fridas över åkrarna för att slippa möta någon som man fruktades av att lala eller lälva på.

Waldemar Jönberg

Taga bort lyte i månen.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Då ett barn hade fått ett lyte skul-
le modern taga bort detta i månen, när
denna var "full" eller nymåne - opposition.
Man gick då tillväga på följande sätt:
Modern tog barnet med sig ut i gården el-
ler på gården räckte ut armen och tog
med handen mot månen och stötk där-
ter med handen på den plats lytet befann
sig. Detta skulle upprepas tre gånger
i rad och för varje gång skulle modern
viskande säga: "Jag trodde där var något,
men där var ingenting". När sedan barnet
eller vuxen kunde modern taga bort lyte
på ovannämnda sätt, därför skulle man in-
te försöka att få bort ett lyte me-

Den modern levde. Hon skulle gå "ti-
enes" till och ifrån behandlingen, och
så man fick inte säga något, ty det var
allt samma förstått.

Efter någon tid skulle en ändring in-
träda med lykt och berättelsen skulle bli
olika gånger försökt det samma med
ett gott resultat.

M. L. L. L.

När ett barn hade skrik sjukdom.

När ett barn hade "skrik sjukdom", eller "galsjukdom", som det också kallades, försökte man med olika medel.

När barnet hade skriket, gävt upp-
hörligt i flera nätter, utan att något
hjälpte att lugna det, gick man bort och
tog en myskel av en grannas där och la-
de denna under barnets huvudkudde.

Denna myskel skulle ligga kvar i 3-dygn
i rad, varefter man gick till baka och
satte myskeln på sin plats igen.

Man skulle då tigras fram och åter samt
akta sig noga för så att inte myskelns ägare
fick veta om händelsen, ty denne skulle först och
främst söka efter myskeln och hämta

hålla en mycket värn öfver vad den lagit
vägen, för att det skulle hjälpa mest be-
mek. För att motlet skulle vara fullt
effektivt borde myndighetens ägare inte un-
der en viss tid få reda på saken.

Hallp motlet så kunde man efter första
dygnets inakttaga en föreläsning med be-
mek och vid det tredje dygnet hade be-
mek slutat att skrika. — — —

Man kunde även taga en annan sak som
man saknade ganska och började såna
efter, men en mycket saknade man ju
alltids samma levnad så det skulle läsas
för maten och i regel betade efter ge-
mest.

Botande av fallande sjuka.

Man kunde bota fallande sjuka, (epileptisk sjukdom) innan barnet fyrt 3-år, genom att, sedan salen gått ned, gå bort till kyrkogården och ar en ny uppskostat grav taga lite jord av denna samt lägga på bröstet för barnet under natten. Nästa brätt, när salen gått ned, bar man till baka jorden och lade den till baken på samma plats. Var det en flicka skulle gravon bickörn en mans och var det gosse skulle en kvinna vara begravd där. Man skulle gå sk. "tjänas" till detta väss, sutra man fick ike yttan att var under färdan fram och tillbaka.

Skåne
Fars
Tolunga uppt. år. 1753

3760

uppt. Mitt E. Åberg
Ber. Johanna Johanna
1850: Tolunga

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Besvärjelse vid botande av "chäver".

(Engelska sjuken)

Jungfru Maria gick i gräs, Jesus Christi-
stus mätte för Hennes Beten på sken, Kasta vä-
de loken bort för brinnande hierta (lyästa) du
skall tigna men jag skall tala, du skall stå men
jag skall gå, du har intet mera maket med det
gods, meniska eller kreatur än en mull med
en jord fräter sten det heliga tre namn Gud
fader son och den helige andan. Jag besvär
dig du onde anda att du riker ifrån denna Christi-
ni tjene efter i namn faders och son och
den Helige andas. Jag minnar och binder dig
med och väck med vår Herres Jesus Christi
kraft och maket och med det första
meniska som leser släpft, jag minnar
och binder dig med

och väck vis det Heliga kors.

Jag manar och binder dig mot och väck
vis den Händelse död och pina som han hål-
de och det Långe fredagst Natte. ~

Jag manar och binder dig mot och väck vis
de tre naglar som vår Herre Jesus var nag-
lad till korsak mot. ~

Jag manar och binder dig mot och väck
vis det spjut som Herre Jesus blef steu-
gen igenom sin väl signade sida mot.

Jag manar och binder dig mot och väck
vis vår Herres Jesus Christi blodiga Svett
som han svettades i örlaganden.

Jag manar och binder dig mot och väck vis din
kärlek som jungfru Maria och Elisabet
hade till barnen. Jag manar och binder

dig mor och värld vis alla änglar som
äro i himmelen och på jorden äro mor och
värld intet skall skada detta Guds mani-
ska eller han skall af dig någon skada
få därför binder jag dig i minn faders och
sons och den helige andes amen —

Jag minnar och binder dig mor och värld vis
alla apostlar och änglar och martyrer
och alla heliga. ~

Huru stort det är i huvud i ögon i öron
i kinder i tänder i aklor i armar i ryggar
i länder i där i knä i ben eller fötter
äro ingen af hans ledamöter inväntas
eller utväntas därför binder jag dig i dag
i minn faders och sons och den helige
andes amen, eller han skall af dig

3760

AA

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

mera skada för än en sten i jorden
mände stå, den ännu tider står och aldrig
går — i minnen fodern och Svans och den
Helige Andas. ~~~~~

Vid dövhet eller dålig hörselLUNDS
FOLKUNIVERSITETETS
FOLKLIVSARKIV

15

För att kunna dålig hörsel eller dövhet skulle modern taga barnet med sig upp i kyrkstomst, då kyrkklockan ringde till helig och taga av smörjan vid klock-
slälen och bestycka äroren med.

Alltids färdig fram och åter fick man inte rycka något. För att "ringa", eller kyrkovaletmätaren inte skulle bli för-
väntat över besök, trodde man i förväg varsko honom därav. - - -

Till nästa ringning med klockorna skulle en fröbetsring med bärslar ha intäkt, i motsatt fall hade man att söka ett annat model, då detta inte då hade varit det rätta.

Sålt sig till den onde.LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Norums fågen bodde på sin tid i Norum vid Själö, och var en vida känd och berömd krockbalare om vilken man trodde sål sig till den onde själen, för att därigenom få frumask för att kunna bota sjukdomar, och utöva svart konst i stora skalan.

Utom så mycket annat kunde han även stämna djur samt fört säga det som känd innan h. dt. patienten kom till honom.

En dag kom läraren annan till hans gård mot objekt, för att hämta honom och ställa honom till svar för sin utöfvade svartkonst. När Norums fågen hade suttit sig i stället och man skulle sitta i gång skjutna fick man inte låta honom se fläcken. Råttor en stund.

Klev Bruns frägen av vagnen och gick bort
och rökade något till hälsan. Däru sat-
te då en i sken utan att huskon kunde hålla
dem och stannade inte förrän de kom hem till
Länsmansgården. Länsmannen förstod nu att
den besökade Bruns frägen hade med
"här oude" att göra. Bruns frägen gick även
under namnen Lars Jann, (han föddes 1852
på en plats benämnd Jannakurst).
- Klocke Lars, den kloke i Room, Jann-
frägen, men hans bafnamn borde ha va-
rit Lars Heärtnasson. Han var känd för sin
kunnat i flera landskap samt även i San-
marki och folk kom till honom härifrån
för att såla båt, Hans utomordentliga för-
ståndighet gjorde att folket kom på den tiden

var i övertygelse om att han sålt sig till
"sin onde", vilket gällde till på så sätt att han
sålt och lovat sin själ till den onde efter
döden, och att han vid en viss tid och äl-
der skulle hämtas av honom.

Pöckers själ skulle komma och hämta
honom, men därför skulle han under sin
levnadstid kunna ha kraft att kunna
utöva sin konst på ett övernaturligt
sätt. Folket hans visste att berättas: Vid ti-
den då Lars Sam bjöd på mat med både
folk, hade en främling varit närvarande
en kväll, då det kom en underlig varslor
in i stugan. Lars hade frelat på denna
till ett annat rum i vilket den underli-
ge varslor försvann. Denne främling

LUND UNIVERSITY
BOKBOKBOKBOKBOK

förstod att den besökande inte var en van-
lig människa. I det andra rummet hade
han varit på en uppförslös kammare till-
stånd - men hann inte - av rädsla, över-
an det besöket, utan flydde i från gästen.
Den klake kunde bota många slags sjuk-
dommar som "eläver", fallande sjuka, be-
sattlek, kuddakommar, när fullt sånt
ut för skam, traddom och annat styg-
kan som till honom så djuren var
sjuka, när man blivit besattlek och vill
ha reda på som som var tjuren, när
allasinnade personer lagt traddom för
djuren, så att dessa magerade eller dog,
eller när man hade stus med djuren
och gästen. Han var det hyllekkranda

ungdommar som lämnade sig till honom
för att få råd och hjälp när andra parten
vart åsagen, eller när han utförelse sin
tillkommande osv.

¶ Bruna fågels ordinationer följande
afte räknelin: "Han skall räkna, 3 gånger
avet & 3 gånger räkna," var en ständigt kur.
Rätt för de bruna fågels recept:

Sticka & linum doppas i 3 händer och
där till skall stivas starkt färfar. Då ut-
den lägges den något från magen och må-
gub från ryggen. Däremot skall smörjas
med enaral och asfural.

¶ En sprun stillastående vatten lägges en
hand rakt riktet beaktas och så dafar
man rät kläde och lägges om allan

med varma omslag för hela kroppen, sedan tvättas kroppen, varefter vattnet gravas i jorden.

2. Nu ligga 3-måttor på magen och 3-måttor på ryggen, med den "lågna håran (strumpen)" "vikas" om halsen" samt dricka något te och så skulle de smörjas under fötterna med en smörja som Culacito är berömt. - - -

Vad man borde iakttaga efter slita rökningar, smörjningar - var nu rökning och ting som blev över skulle brännas på glödder i kakelugnen, eller gravas ned i jorden, eller i gårdens högar sedan rökning gått ned.

Aspträdet.

3760

22

Det sägs att av aspträdet hade man gjort Jesu Kristi kors.

Det är därför att löven i aspträdet alltid skakar, även vid det mest vindstilla. Om orsaken till denna asplövens ständiga rörelser kunde todes vara detta, att de liksom viss skaka sig sig dock alltygligen efter Jesu Kristi lidande för korsak, och då detta trädslag varit förknip-
pigt med denna händelse, skall det också i alla tider vara som en symbol för Jesu Kristi olycksdiga lidande och död.

Rökeise.

Sänkt Hans afton skulle man efter
Sulens nedgång plucka 9 slags örter för
att sedan torka dessa och använda dem
till rökelse vid åkommer, som "fäukel"
för en uth i vinden, eller vad man kom-
mit för och räkat ut för under tiden osv.

Om man skulle råka hade man dessa
blundade örter för en tallrik och tänke
els för dem. Först skulle man låta rö-
ken komma under fötterna och därefter
låta den färra uppiäl mot huf-
sen. Den blundade hufsten i rökelsen
var effektiv nog genom rökens ~~vidrörande~~
vidrörande av hufsten, man behövde inte
därför hemsentisa den på särskild ställe.